

[Helga Pedersen.]

kommissionen, for her begynder nemlig behovet for tryk ved borgeren virkelig at sætte ind. Nu er situationen den, at en borger er utilfreds med afgørelsen og appellerer erstatningsfastsættelsen til en højere instans. Partsprincippet trænger sig mere og mere på. Den højtærede minister er, heldigvis da, gået med til, at formanden for denne taksationskommission i fremtiden skal være jurist, og ministeren har tilsluttet sig, at taksationskommissionens kompetence skal udvides. Tilbage står imidlertid, at formanden efter min mening også bør tages fra den kreds af jurister, som vel er bedst træuede i sager af denne eller lignende art, nemlig dommernes kreds, således som den ærede ordfører for socialdemokratiet just omtalte det, og mit parti vil være tilbøjelig til at mene, at bestemmelse herom må ind sættes i den pågældende paragraf. Jeg tror, man vil kunne spare endnu flere retssager ved en sådan ordning; jeg tror, det vil være en ubetinget fordel, at formanden står for den interesserede part som uafhængig og har særlig retsplejemæssig sagkundskab. Og en ordning af den art er vel også den, der sædvanligvis følges ved de senere års love, når nævn og råd o. lign. bliver indført.

Det er klart, at kommissionerne skal kunne tilkalde sagkyndige. Det er mindre klart, at en af de sagkyndige skal have en særlig titel og skal have ministeriel beskikkelse, nemlig som ledende landinspektør. Den historiske begrundelse, som anføres for denne ordning, slår nok ikke helt til, og ej heller kan det praktiske argument, der henvises til, nemlig ønsket om at have et særligt navn, en særlig stilling til denne hvervtager, bære forslaget. Man kan på den anden side sige, at skal man have landinspektører med, og hvis det ikke er dyrere at kalde dem ledende landinspektører end blot at tilkalde dem, så kan man måske acceptere ordningen, men jeg vil gerne tale nærmere om dette spørgsmål i udvalget.

Jeg ser med glæde, at habilitetsreglerne er kommet på tryk i lovforslaget, og jeg håber på, at det kan være forløber for mere almindelige habilitetsregler i dansk forvaltning.

Da statsministeren i sin tid bestemte, at kommissionen, hvis arbejdsresultat vi nu

diskuterer, skulle nedsættes af den højtærede minister for offentlige arbejder, kunne man vel nok ane, at dette ville præge lov arbejdet. Alligevel synes jeg, det må overraske, at præget er så stærkt, som det er. Ministeren for offentlige arbejder har ved disse lovbestemmelser anbragt sig på en endog meget høj taburet, hvorfra han kan skue ud over de andre ministres arbejdsområder og over borgernes ejendomsretsproblemer. Ved bestemmelserne i § 11 og § 12 er denne stilling ligefrem blevet cementeret, kan man sige. Selv statsministeren må som anlægsmyndighed gå til den højtærede minister for offentlige arbejder og bede om at få foretaget en ekspropriation, og den højtærede minister for offentlige arbejder har den besluttende myndighed efter lovforslagets § 14, ligesom den højtærede minister har beføjelse til at give, skal vi kalde det oprejsningsbevillinger, tilladelser til appel, når fristerne er udløbet, når særlige grunde foreligger, uden at det siges, hvad disse særlige grunde nærmere er. Når det drejer sig om spørgsmål om statens sikkerhed, således som bestemmelsen i § 27, stk. 2, nævner det, har også dér ministeren for offentlige arbejder en særlig kompetence.

I bemærkningerne til lovforslaget har den højtærede minister anført, at bestemmelsen om hans besluttende myndighed er nødvendig af praktiske hensyn, uden at man helt forstår, hvorfor det er så nødvendigt, hvorfor de praktiske hensyn skulle tilsige netop dette. Det forklares senere, at ministeriet for offentlige arbejder må foretage prøvelser af, om fornøden lovhjæmmel for den planlagte ekspropriation skal foreligge. Ministeren skal også tage initiativ til at løse eventuelle konfliktsituationer på højeste plan, når væsentlige samfundsinteresser kommer med ind i billedet, hvor ekspropriation skal foretages; ja, sagen kan endog ende til afgørelse i et ministermøde.

Jeg kan som endnu et eksempel på den betydelige magtkoncentration, som man her ønsker sig til ministeriet eller ministeren for offentlige arbejder, pege på det, der anføres i bemærkningerne til § 14. Der står:

„Hvis der under besigtigelsen er fremkommet indsigelser mod et projekt eller visse punkter i dette, og er disse indsigelser af væsentlig samfundsmæssig betydning, er der intet til hinder for, at de i